20/12/2020

“Τα δικαιώματα των πιστών”

/ Γνώμες

Του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καισαριανής, Βύρωνος και Υμηττού κ. Δανιήλ

Οἱ ἀνακοινωθείσες ἀποφάσεις τῆς Κυβερνήσεως γιά τήν συμμετοχή τῶν πιστῶν στίς θεῖες Λειτουργίες τῶν Μεγάλων Δεσποτικῶν ἑορτῶν τοῦ ἁγίου Δωδεκαημέρου πού ἀποβλέπουν ὡς ἀνεκοινώθη στόν περιορισμό τῆς μεταδόσεως τῆς μολύνσεως ἐκ τοῦ Covid-19 ἔδειξαν τό ἐνδιαφέρον καί τήν φροντίδα τῶν Ἀξιωματούχων τῆς Πολιτείας καί τῶν Ἐπιστημόνων τῆς Ἰατρικῆς γιά τήν δημόσια ὑγεία, συγχρόνως ὅμως καί τήν ἄγνοια τῶν ἀρχῶν τοῦ πολιτεύματος τῆς Ἐκκλησίας καί τίς θεολογικές διαστάσεις τῶν θεμάτων.

Γι’ αὐτό καί δέν κατανοοῦνται, ἄν δέν κατανοοῦνται, οἱ ἀντιδράσεις τῶν Ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας μας στίς ἀποφάσεις τους.

Αὐτό μᾶς ὤθησε νά ἐπισημάνουμε μέ λιτό πλήν σαφή τρόπο αὐτά πού ἐμεῖς οἱ πιστοί πιστεύουμε ὅτι ἰσχύουν κατά τήν δισχιλιετῆ πορεία τῆς Ἐκκλησίας μας στό χρόνο ἐν παντί καιρῷ.

Θέμα 1ον. Ἡ λατρεία τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι οὔτε ἐθιμοτυπική ἐπίσκεψη οὔτε ἐμπορική ἐνασχόληση, πολλῷ δέ μᾶλλον καλλωπιστική ἀναζήτηση. Ὅλα αὐτά εἶναι γιά τούς ἔχοντες κοσμικό φρόνημα αὐτονόητα καί ἐπιθυμητά. Ὁ Κύριος ὅμως μέ τήν παραβολή τοῦ Μεγάλου Δείπνου (Λουκᾶ ιδ΄,16-24 καί Ματθαίου κβ΄, 14) ἀπεδοκίμασε αὐτή τήν συμπεριφορά ἐκείνων πού ἀπέρριψαν τήν κλήση του Θεοῦ νά συμμετάσχουν στό Μεγάλο Δεῖπνο τῆς Βασιλείας Του. Γιά τό πιστό ἡ συμμετοχή του στήν λατρεία τοῦ Θεοῦ, ὅπως τήν ἔχει καθορίσει ὁ Ἴδιος ὁ Ἀρχηγός καί Κεφαλή τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅπως ἀναγνωρίζεται καί διακηρύσσεται ἀπό τό Σύνταγμα τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας, εἶναι ἐμπειρία κοινωνίας μέ τόν Θεό. Γι’ αὐτό στό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας οἱ πιστοί ψάλλουν χαρούμενοι «Εἴδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν, ἐλάβομεν Πνεῦμα ἐπουράνιον, εὕρομεν πίστιν ἀληθῆ, ἀδιαίρετον Τριάδα προσκυνοῦντες, αὕτη γὰρ ἡμᾶς ἔσωσεν». Τά ρήματα «εἴδομεν», «εὕρομεν» καί «ἐλάβομεν» εἶναι σέ ἐνεργητική φωνή δηλωτικά αὐτῆς τῆς ἐμπειρίας.

Μέ τό Βάπτισμά του ὁ ἄνθρωπος ἀποκτᾶ δικαιώματα πού τοῦ τά παραχωρεῖ ὁ Ἴδιος ὁ Θεός ἐπειδή δέχεται μέ πίστη τόν Υἱό Του.

«Ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι, τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ» (Ἰωάννου α΄, 12).

Δηλαδή «Σ’ ὅσους ὅμως τόν δέχτηκαν καί πίστεψαν σ’ Αὐτόν ἔδωσε τό δικαίωμα νά γίνουν παιδιά τοῦ Θεοῦ».

Ὁ Θεός ὅσους πιστεύουν στόν Υἱό Του τούς ἀνυψώνει στήν κατάσταση τῆς υἱοθεσίας «εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι, κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ» (Πρός Ρωμαίους η΄, 17). Ἀποκτοῦν τά ἴδια ἀπαραμείωτα δικαιώματα μέ αὐτά τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ πού εἶναι ὁ φυσικός Υἱός καί κληρονόμος τοῦ Θεοῦ Πατρός «ὃν ἔθηκε κληρονόμον πάντων» (Πρός Ἑβραίους α΄, 2)

Τά δῶρα τοῦ Θεοῦ ὁ ἄνθρωπος τά οἰκειοποιεῖται συμμετέχοντας στά ἅγια Μυστήρια στήν σύναξη τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ, μέ ἁπλά λόγια δηλαδή νά ἐκκλησιάζεται.

Ἡ Κυβέρνηση, ἡ Ἰατρική, ἡ ἐπιδημία καί πᾶσα ἡ δημόσια ἐπίγεια ἐξουσία, δέν μποροῦν οὔτε νά ἐμποδίσουν οὔτε νά ἀκυρώσουν τήν δωρεά τοῦ Θεοῦ, διότι ἁπλούστατα δέν ἔχουν τέτοια ἐξουσία.

Θέμα 2ον. Ἡ συμμετοχή στήν Θεία Κοινωνία ἐπίσης δέν εἶναι μία ἐθιμοτυπική συμπεριφορά «γιά τό καλό». Αὐτό εὔκολα ὅποιος συμμετέχει σέ μία Θεία Λειτουργία μπορεῖ νά τό διαπιστώσει. Ὁ πιστός προσέρχεται στό μυστήριο τῆς ζωῆς παρακαλώντας :

«Τοῦ Δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ, σήμερον, Υἱὲ Θεοῦ, κοινωνόν με παράλαβε· οὐ μὴ γὰρ τοῖς ἐχθροῖς σου τὸ Μυστήριον εἴπω· οὐ φίλημά σοι δώσω,καθάπερ ὁ Ἰούδας· ἀλλ’ ὡς ὁ Λῃστὴς ὁμολογῶ σοι· Μνήσθητί μου, Κύριε, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου».

Εἶναι σαφές, ὅτι αὐτή ἡ σύντομη προσευχή ἀποτελεῖ ὑπαρξιακή δέηση τοῦ ἀνθρώπου πρός τόν ἀναστάντα Κύριο νά Τόν δεχθεῖ καί νά ἑνωθεῖ μαζί Του. Ὁ πιστός ὑπόσχεται ὅτι δέν θά συμπεριφερθεῖ ὅπως οἱ σταυρωτές Του.

Αὐτό λοιπόν πού προσφέρει ὁ Ἴδιος ὁ Χριστός δέν ὑπάρχει ἐγκόσμια ἐξουσία οὔτε νά τό στερήσει οὔτε νά τό ἐμποδίσει. Οὔτε στόν λειτουργό τῆς Ἐκκλησίας ἐπιτρέπεται νά ἀπαγορεύσει σέ πιστό τήν Θεία Κοινωνία, ἐφ’ ὅσον δέν ἔχει διαπράξει κωλυτική συμπεριφορά.

Βέβαια ὅσοι σέβονται τόν ἑαυτό τους δέν συμπεριφέρονται ἀδεῶς καί ἀδαῶς σέ τέτοια θέματα.

Θέμα 3ον: Τό Κανονικό Δίκαιο τῆς Ἐκκλησίας ἔχει διευκρινίσει, ὅτι ἡ κοσμική ἐξουσία ἀσκεῖται ἀπό τά ὄργανα τῆς Πολιτείας μέχρι τήν ἐξώθυρα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἐντός τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ἔχει διευκρινίσει Μία Ἐξουσία δοξάζεται καί προσκυνεῖται ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὅλες οἱ ἄλλες ἐξουσίες παραμένουν ἐκτός τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Αὐτή ἡ θεμελιώδης ἀρχή τηρεῖται σέ πλῆθος ρυθμίσεων τῆς Ἐκκλησίας μας π.χ. ἡ ἔνστολοι ἀξιωματοῦχοι τοῦ Κράτους ἐντός τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ δέν φέρουν τό σύμβολα τῆς ἐξουσίας καί τοῦ ἀξιώματός τους, οὐδεμία τιμητική διάκριση ἀποδίδεται σέ ὑπεροχικά πρόσωπα πάντες «γάρ ὑμεῖς εἷς ἐστέ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Πρός Γαλάτας γ΄, 28) θεωροῦνται κ.ἄ.

Εἶναι χαρακτηριστική καί συναφής μέ τό θέμα μας ἡ περίπτωση τοῦ Εὐτροπίου πού ἦταν Πρωθυπουργός τοῦ Αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Ἀρκαδίου, ἀναξίου γιοῦ τοῦ Μεγάλου Αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Θεοδοσίου, ἔχοντος σύζυγον τήν φιλόδοξην καί πανοῦργο Εὐδοξία. Ὁ Εὐτρόπιος μέ τήν εἰσήγηση τῆς Εὐδοξίας κατεδίωκε τόν ἅγιο Ἰωάννη Χρυσόστομο καί τόν ταλαιπωροῦσε ὅσο ἦταν Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως στέλνοντας τόν στρατό νά τόν συλλάβει καί κατεδίωκε τούς ὀπαδούς τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου. Ὅταν ἔχασε τήν εὔνοια τῆς Εὐδοξίας καί ἀπώλεσε τήν δύναμη καί τήν ἐξουσία πού εἶχε γιά νά προστατευθεῖ ἀπό τόν στρατό πού τόν καταδίωκε κατέφυγε στήν Ἐκκλησία καί προσετερίσθηκε τόν ἅγιο

Ἰωάννη Χρυσόστομο ὁ ὁποῖος τόν προστάτευσε ἀλλά καί ἐξεφώνησε δύο σημαντικούς λόγους α΄. Ὁμιλία εἰς Εὐτρόπιον Εὐνοῦχον Πατρίκιον καί Ὕπατον PG 52, 391-395 καί β΄. Ὁμιλία ὅτε τῆς Ἐκκλησίας ἔξω εὑρεθείς Εὐτρόπιος ἀπεσπάσθη, καί περί παραδείσου καί Γραφῶν καί εἰς τό «Παρέστη ἡ Βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου» PG 52, 395-413

Ὁ διώκτης τῆς Ἐκκλησίας βρῆκε προστασία στήν Ἐκκλησία.